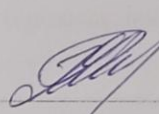

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Любешівський технічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»

Циклова (методична) комісія викладачів соціально-гуманітарних дисциплін,
фізичного виховання та захисту України

ЗАТВЕРДЖУЮ

 Директор
А.В.Хомич

« 01 » 09 2025р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з дисципліни
«Основи правознавства»

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	J Транспорт та послуги
Спеціальність	J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг
Освітньо-професійна програма	«J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»

Розробник: Хомич Алла Григорівна, викладач коледжу

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІНИ

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньо-професійної програми «І2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»	Протокол від <u>01.09.2025</u> № <u>1</u> Голова РПГ <u>Жукев</u> <u>Кравченко Т.Ф.</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні циклової методичної комісії викладачів соціально-гуманітарних дисциплін, фізичного виховання та захисту України	Протокол від <u>2.09.25</u> № <u>1</u> Голова ЦМК <u>Жукев</u> <u>Кравчик Л.М.</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Дані про перегляд навчальної програми дисципліни

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено			
		Дата та номер протоколу засідання РПГ	Підпис керівник РПГ	Дата та номер протоколу засідання циклової методичної комісії	Голова циклової методичної комісії

1. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Основи правознавства
Розробник	Хомич Алла Григорівна e-mail: alla.homych2024@gmail.com
Семестр вивчення навчальної дисципліни	II – й семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких 48 аудиторних години, з них 40 лекційних годин, 8 годин семінарських занять, 42 години самостійної роботи. Форма контролю - залік (2 год). Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання - 3 год. Курсовий проект - не передбачено.
Мова(и) викладання	Українська мова

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна за освітньо-професійною програмою.
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з таких дисциплін: «Політологія», «Соціологія», «Історія України», «Основи філософських знань»
Додаткові умови	Одночасно мають бути вивчені (забезпечені): «Громадянська освіта»
Обмеження	Відсутні

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти базових знань з основ правознавства, оволодіння здобувачами освіти системою основних понять основ правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці. Основи правознавства як навчальний предмет сприяє становленню особистості здобувача освіти, розвитку критичного мислення й логіки, здатності розуміти й оцінювати правові явища та процеси, аналізувати різноманітні життєві ситуації відповідно до дії правових норм; спонукає ставити запитання та шукати відповіді щодо ролі права, значення прав людини в житті суспільства і держави. Опанування основами правознавства спрямоване на формування системи цінностей, правосвідомості, правової культури здобувачів освіти, пробудження їхнього інтересу до права, заохочення до свідомої реалізації, застосування й дотримання правових норм.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення основ правознавства, закономірностей та специфіки розвитку держави та права, основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина, ознайомлення з ключовими положеннями основних галузей права та їх застосуванням, а також ознайомити здобувачів освіти із перспективами розвитку правової системи України у зв'язку із євроінтеграційними процесами. Важливим завданням є створення мотивації до самонавчання та особистісного розвитку. Також завданнями є вироблення вмінь і навичок самостійного пошуку необхідних нормативно-правових актів та правильного їх використання. Вміти: орієнтуватися в основах права, застосовувати на практиці його основні норми, розуміти терміни, орієнтуватися у джерелах та літературі з питання та використовувати їх у повсякденному житті тощо.

4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни

Фаховий молодший бакалавр: повинен вміти вирішувати типові спеціалізовані задачі в окремій галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

5. Програмні результати навчання

Застосовувати у професійній діяльності знання з технічних, гуманітарних та природничих наук.

6. Вимоги до знань і вмінь

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати: - Конституцію України; - існуючі нормативні документи та вимоги до їх оформлення; - як правильно використовувати нормативні документи; - юридичне забезпечення професійної діяльності; - законодавче регулювання діяльності підприємства. - як застосовувати правові норми у виробничо-службовій діяльності. - як правильно користуватися юридичною термінологією

Вміти: - критично осмислювати право, права людини, історію тощо; активно слухати та спостерігати; ідентифікувати себе як представника різних спільнот, громадянина України; - проявляти громадянську позицію та соціальну активність у житті громади; - виявляти проблеми шкільної/місцевої громади та пропонувати шляхи їх розв'язання; - робити вибір; конструктивно взаємодіяти з іншими, працювати в групі, досягати порозуміння та налагоджувати співпрацю з іншими особами з відмінними ідеями та цінностями. - самостійно здобувати нові знання в галузі права; визначати власні навчальні цілі, удосконалювати навички самоосвіти; - аналізувати процес власного навчання, узагальнювати здобуті знання, вміння і досвід, набувати нових компетентностей залежно від власних та суспільних потреб.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Основи теорії держави і права

Система соціальних норм та місце права в цій системі. Поняття держави та права та їх ознаки. Функції і принципи держави і права. Поняття системи права як внутрішньої його організації. Характеристика джерел права як зовнішньої форми його вираження.

Тема № 2. Основи конституційного права України

Конституційне право, його особливості та місце в системі законодавства. Загальні засади конституційного ладу України. Народовладдя в Україні та форми його здійснення. Громадянство України як один з інститутів конституційного права. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина України

Тема № 3. Основи цивільного права України

Поняття та система цивільного права України. Структура цивільного законодавства. Цивільні правовідносини. Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин. Правочини. Право власності

Тема № 4. Правові відносини

Правові відносини. Правомірна поведінка. Правопорушення: поняття, причини і види. Склад правопорушення та його ознаки. Юридична відповідальність: поняття та види.

Тема № 5. Основи кримінального права України

Основні поняття і система кримінального права України. Функції і принципи кримінального права України. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Структура кримінально-правової норми. Поняття і ознаки злочину. Склад злочину. Кримінальна відповідальність та види покарань за кримінальним законодавством.

Тема № 6. Основи кримінально-процесуального права України

Кримінально-процесуальне право України. Його джерела. Принципи

кримінального процесу. Суб'єкти кримінального процесу.
Тема № 7. Основи трудового права України Предмет і система трудового права України. Принципи та джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективні договори та угоди. Трудовий договір: поняття, умови укладання, форма, строк і види. Робочий час. Час відпочинку. Трудова дисципліна. Правове регулювання оплати праці. Трудові спори.
Тема № 8. Основи адміністративного права України Загальна характеристика адміністративного права України. Джерела адміністративного права України. Характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення. Адміністративне правопорушення: склад, ознаки та відповідальність. Органи уповноважені розглядати адміністративні правопорушення.
Тема № 9. Основи виборчого права України Виборче право та виборча система в Україні. Принципи виборчого права. Види виборчих систем. Поняття і види референдумів.
Тема № 10. Основи соціального законодавства України Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування. Страховий стаж. Страховий ризик і страховий випадок. Види соціальних послуг та матеріального забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.
Тема № 11. Правоохоронна система України Правоохоронна діяльність. Правоохоронні органи України. Загальна характеристика органів прокуратури, національної поліції, служби безпеки України та інших органів правоохоронної системи України.
Тема № 12. Правозахисна система України Правозахисна система України. Правозахисні органи України. Загальна характеристика органів юстиції, нотаріату та адвокатури України. Діяльність уповноваженого Верховної ради України з прав людини.
Тема № 13. Основи житлового права України Житлове право України: поняття і предмет правового регулювання. Право громадян на житло і форми його реалізації. Загальна характеристика житлового кодексу України.
Тема № 14. Основи сімейного права України Сімейне право України: поняття та предмет правового регулювання. Сім'я та шлюб за сімейним законодавством. Умови і порядок укладання та розірвання шлюбу. Шлюбний контракт. Особисті та майнові права та обов'язки подружжя. Взаємні права та обов'язки батьків та дітей. Опіка і піклування.
Тема № 15. Основи інтелектуальної власності Поняття права інтелектуальної власності. Підстави виникнення права інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
Тема № 16. Основи екологічного права України

Екологічне право України: поняття, предмет, система. Законодавство у сфері охорони навколишнього природного середовища. Екологічні права і обов'язки громадян.
Тема № 17. Основи аграрного права України Загальна характеристика аграрного права України. Предмет, система та принципи аграрного права України. Поняття, види й особливості аграрних правовідносин. Суб'єкти аграрного права.
Тема № 18. Судова система України Судова влада та її завдання. Структура судової влади. Судоустрій та судочинство.
Тема № 19. Розгляд цивільних, адміністративних і кримінальних справ в Україні Розгляд цивільних справ в Україні. Розгляд адміністративних справ в Україні. Розгляд кримінальних справ в Україні.
Тема № 20. Нормативно-правове регулювання діяльності підприємств готельного господарства України Правові засади функціонування підприємств готельного господарства. Сертифікації готельних послуг. Загальна характеристика Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг затверджених наказом Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 № 19

8. Форми організації навчання

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи занять: проблемні й оглядові лекції, активні семінари, ділові ігри, тренінги, дослідницькі методи, презентації, бесіди і дискусії, робота в Internet аудиторії - відео лекції, онлайн-курси, дистанційні консультації тощо, спрямовані на активізацію й стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти. Також формами організації навчальних занять є круглі столи, конференції, інтерактивні заняття (заняття «дискусійна група», заняття з навчанням одних здобувачів освіти іншими), інтегровані заняття, проблемні заняття, відеозаняття тощо.

Методи навчання

Методи навчання, які спрямовані на формування активної позиції здобувача освіти в освітньому процесі (його не вчать, а він вчиться): проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, дослідницькі методи та інші методи, спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Використовується студенто-центрований, проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи до навчання.

Засоби діагностування результатів навчання

Для ефективної перевірки рівня засвоєння здобувачем освіти знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни використовують різні методи і форми контролю:

- 1) метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у

вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; 2) метод письмового контролю; 3) метод тестового контролю.

Поточний контроль успішності здобувачів освіти - це систематична перевірка знань здобувачів освіти, яка проводиться на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до робочої програми.

Його мета – систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Методи поточного контролю: усний контроль (під час опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.); письмовий контроль (контрольна робота/тест у письмовій формі, твір, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді тощо); комбінований контроль; презентація СРС; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; графічний контроль; програмований контроль; лабораторний контроль; проблемні ситуації та ін.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості здобувача освіти до заняття. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача освіти щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Семестровий контроль з дисципліни «Основи правознавства» проводить освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з діючим Положенням про екзамени та заліки в ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ». Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та виконання розрахунків), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням ЦМК у НМК дисципліни «Основи правознавства» й доводяться до відома здобувачів освіти.

Контроль у позааудиторний час 1. Перевірка конспектів лекцій і рекомендованої літератури. 2. Перевірка і оцінка рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно пророблюється. 3. Індивідуальна співбесіда зі студентом на консультаціях. Консультації. Мета консультацій - допомогти здобувачам освіти розібратись у складних питаннях, вирішити ті з них, у яких студенти самостійно розібратись не можуть. Одночасно консультації надають можливість проконтролювати знання здобувачів освіти, скласти правильне уявлення про перебіг і результати навчальної роботи.

9. Критерії оцінки знань, умінь і навичок здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінки
«2»	З допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та викопує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.
«3»	Без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технічної і конструктивно-технологічної документації. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок, які може частково виправити.
«4»	Володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як в типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання з типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.
«5»	Володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь здобувача освіти повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

11. Рекомендована література

1. Рогожин Й.А. Історія держави і права України: Підручник. - Х. : Основа, 1996.
2. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України: Підручник - К. : Либідь, 1997.
3. Кубах А.І. Конспект лекцій з дисципліни “Правознавство”.- Х. : ХНАМГ, 2006.
4. Ківалов С. Основи правознавства України : Підручник. - Х.: Одісей, 2002.
5. Пахомов І. Основи держави і права України . - Х. : ООО“Одісей”, 2001.
6. Понікаров В.Д., Ялдин І.В. Правознавство.- Х.: видавництво “ІНЖЕК”, 2003.
7. Понікаров В.Д. Правознавство .- Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2004.
8. Копейчиков В.В. Правознавство: Підручник.:К.: Юринком, 2002.
9. Копейчиков В.В. Правознавство .- К.: Юринком, 2003.
10. Кравчук М. Правознавство.- Тернопіль: Карт-бланш, 2003.
11. Правознавство. / Пилипенко П. : Навч.пос.,- Львів: Новий світ-2000,2006.
12. Настюк М. Основи правознавства України: Навч. Пос. Х. : Одісей , 2004.
13. Сотниченко В.М. Конспект лекцій з правознавства, Київ, 2015.
14. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. - 1996.-№ 30.-С. 141.
- 15.Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2003.- №№40-44, С. 356.
- 16.Цивільно-процесуальний кодекс України// Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 08.10.2004 — 2004 р., № 40, / 40-42 /, стор. 1530, стаття 492.
- 17.Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2003.- № 18, 19- 20, 21-22.-С. 144.
- 18.Кодекс законів про працю України// Відомості Верховної Ради. України - 1971.- № 50.- С. 375.:
- 19.Кодекс України про адміністративні правопорушення//Відомості Верховної Ради УРСР від 18.12.1984— 1984 р., № 51, стаття 1122
- 20.Кодекс адміністративного судочинства України// Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 09.09.2005 — 2005 р., № 35, / 35-36, 37 /, стор. 1358, стаття 446.
21. Кримінальний кодекс України// Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 29.06.2001 - 2001 р., № 25, стаття 131
22. Кримінально-процесуальний кодекс України// Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 08.03.2013 — 2013 р., / № 9-10 /, стор. 474, стаття 88
- 23.Сімейний кодекс України// Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 30.05.2002— 2002 р., № 21, стаття 135
24. Виборчий кодекс України// Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 25.02.2020 — 2020 р., № 7, / № 8, № 9 /, стор. 5, стаття 48
25. Закон України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 р. № 1105-XIV.
26. Житловий кодекс України// від 30.06.1983 № 5464-Х.
27. Закон України «Про громадянство» від 18.01.2001 року № 2235-III.
28. Закон України “Про вибори народних депутатів” від 25.03.2004 р. // Відомості Верховної Ради України.-2004.-№ 27-28.-Ст.366.
29. Закон України «Про судоустрій і статус суддів»// Відомості Верховної Ради

(ВВР), 2016, № 31, ст.545

30. Закон України «Про зайнятість населення» | від 05.07.2012 № 5067-VI

31. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» | від 25.06.1991 № 1264-XII

32. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 23, ст.121

33. Закон України «Про оплату праці»//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 17, ст.121

34. Закон України «Про охорону праці»//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 49, ст.668

35. Закон України «Про відпустки»// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 2, ст. 4

36. Закон України «Про нотаріат»//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 39, ст.383

37. Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів»//Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 29, ст.535.

38. Закон України «Про туризм»// Відомості Верховної Ради (ВВР), 1995, № 31, ст. 241.

39. Закон України «Про захист прав споживачів» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1991 р., № 30, стаття 379.

40. Закон України «Про стандартизацію» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 14, ст.96.

41. Наказ Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 № 19 «Про затвердження Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг»

Інтернет - ресурси

1. Internet <http://zakon.rada.gov.ua> - Законодавство України
2. <http://www.president.gov.ua> - офіційне інтернет -представництво Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua> - Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)
4. <http://mvs.gov.ua> - Міністерство внутрішніх справ
5. <http://www.minjust.gov.ua> - Міністерство юстиції України
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
7. <http://www.rada.kiev.ua> - Бібліотека Верховної Ради України